

MONIKULTTUURISET
OPINTOPOLUT

Saavutettavan monikulttuurisen korkeakoulun arviointiraportti

Johanna Ikonen ja Tuovi Kokkonen

DIAK

SAVONIA

Tekijät

Johanna Ikonen UEF, Tuovi Kokkonen DIAK

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-465-7>

Julkaisija

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Helsinki 2026

ISBN 978-952-493-465-7

Lukijalle

Tämä raportti toimii suosituksena näkökulmista, joihin kannattaa kiinnittää huomiota, kun saavutettavaa monikulttuurista korkeakoulua halutaan vahvistaa. Saavutettavuutta lähestytään usein esteettömyyden näkökulmasta. Raportissa näkökulmamme on monikulttuurinen saavutettavuus: kaikilla, joilla on riittävät valmiudet ja halu opiskella, tulisi taustasta riippumatta olla mahdollisuus päästä osaksi korkeakouluyhteisöä.

Tarkastelemme monikulttuurisen korkeakoulun saavutettavuutta osallisuuden, viestinnän, tuen ja ohjauksen sekä työelämän näkökulmista. Lisäksi korostuvat monikulttuurisuusosaaminen ja digitaidot. Kysymme hankkeen toimintaan osallistuneiden kokemuksia näistä näkökulmista.

Raportti alkaa Monikulttuuriset opintopolut –hankkeen¹ taustoituksella, jonka jälkeen kyselyn tuloksia esitellään aihealueittain. Lisätietoa hankkeesta löydät hankkeen loppujulkaisusta.

Hankkeen aikana tehty Saavutettavan monikulttuurisen korkeakoulun kyselylomakkeet ovat vapaasti hyödynnettävissä. Ne löydät raportin liitteistä.

Kirjoittajat,

Johanna Ikonen ja Tuovi Kokkonen

1 Korkeakoulutuksesta aliedustettujen ryhmien koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen
01.10.2023 – 30.09.2026

Rahoitus: Euroopan sosiaalirahasto plus, kansallinen rahoittaja Etelä-Savon Ely

Sisällys

Lukijalle	3
Sisällys	4
Johdanto	5
Hankkeen yhteiset tavoitteet	6
Hankkeen arviointi	7
Saavutettavan monikulttuurisen korkeakoulun ja osallisuuden kokemuksen arviointi	8
Saavutettava monikulttuurinen korkeakoulu	9
Saavutettavuuden arvioinnin painopisteet	10
Osallisuuden kokemus ja osallisuusindikaattori	11
Saavutettavuuden arvioinnin kysymykset	12
Saavutettavuus ja osallisuus -kyselyn teemat	13
Kyselyn toteuttaminen	14
Tulosten käsittely	15
Tulokset	16
Opiskelijakyselyyn vastanneiden taustatiedot	17
Osallisuuden kokemus	18
Henkilökuntakyselyyn vastanneiden taustatiedot	19
Monikulttuurinen viestintä	20
Monikulttuurinen tuki korkeakouluopintoihin	21
Verkostoituminen työelämään	22
Monikulttuurisuuden osaaminen ja taidot	23
Digitaalisuus	24
Yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuteen liittyvän osaamisen kehittäminen	25
Yhteenveto	26
Itä-Suomen korkeakoulujen saavutettavuuskokemusten yhteenveto	27
Pohdinta	28
Lähteet	29
Liitteet	30
Projektiryhmä	31

Johdanto

Monikulttuuriset opintopolut –hanke tiivistetysti.

Ryhmähankkeessa olivat mukana

Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy (Diak), päätoteuttaja
Itä-Suomen yliopisto (UEF), osatoteuttaja
Karelia-Ammattikorkeakoulu Oy (Karelia), osatoteuttaja
Savonia-ammattikorkeakoulu Oy (Savonia), osatoteuttaja
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Oy (Xamk), osatoteuttaja

Kohdealueena olivat Itä-Suomessa

Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala

Hankkeen kohderyhmään kuuluivat

- korkeakoulutuksen osalta aliedustetut ryhmät esimerkiksi romanit, Suomessa asuvat maahanmuuttajataustaiset henkilöt
- toiselta asteelta korkeakouluun hakeutumassa olevat aliedustettuja ryhmiä edustavat sekä jatkuvan oppimisen aliedustettuihin kohderyhmiin kuuluvat opiskelijat
- muut koulutuspoluilta syrjäytyneet tai syrjäytymisvaarassa olevat, kuten esimerkiksi työttömät
- opintojen vuoksi Suomeen hakeutuneet korkeakouluissa opiskelevat kansainväliset opiskelijat sekä korkeakoulussa jo opiskelevat muut aliedustetut ryhmät
- korkeakoulujen henkilökunta esimerkiksi opinto-ohjaajat, työelämäohjaajat, opetushenkilöstö, opintojen tukipalveluiden henkilöstö
- yritysten ja yhteisöjen henkilökunta kuten työelämämentorit ja uraneuvojat

Hankkeen yhteiset tavoitteet

Hankkeen yhteisinä tavoitteina oli

Edistää

- korkeakoulutuksessa aliedustettujen ryhmien kuten maahanmuuttaneiden ja romanien koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta
- näiden ryhmien mahdollisuuksia päästä korkeakoulutukseen
- itäsuomalaisten korkeakoulujen yhteisiä toiminnan, ohjauksen ja tuen malleja korkeakouluopintojen sujuvoittamiseen

Vahvistaa

- kulttuuri- ja kielitietoista osaamista ja yhteistyötä
- opiskelijoiden kiinnittymistä opiskelija- ja korkeakouluyhteisöön
- polkuja työelämään
- jatkuvaa oppimista avoimessa yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa
- kulttuuri- ja kielitietoisia ohjaustaitoja
- kulttuurien välistä luottamusta ja vuorovaikutusta

Hankkeen arviointi

Hankkeessa toteutettiin toimenpiteiden lisäksi myös hankkeen sisäinen arviointi, joka koostui kolmesta osasta:

Arviointi osa I

- Arvioitiin Itä-Suomen korkeakouluille luodun kyselylomakkeen avulla hankkeeseen osallistuneiden kokemuksia Itä-Suomen korkeakoulujen saavutettavuudesta.

Arviointi osa II

- Arvioitiin hankkeeseen osallistuneiden osallisuuden kokemusta THL:n osallisuusmittarin avulla.

Arviointi osa III

- Monikulttuurisuustaitojen ja osaamisen muutosta arvioitiin työpajojen kyselyillä, haastatteluilla ja saaduilla palautteilla.
- Arvioitiin hankkeen toimenpiteiden (15 kpl) tulokset ja hyödyt.

Tämä raportti sisältää arvioinnin osat I ja II.

MONIKULTTUURISET
OPINTOPOLUT

SAAVUTETTAVAN MONIKULTTUURISEN KORKEAKOULUN ARVIOINTI

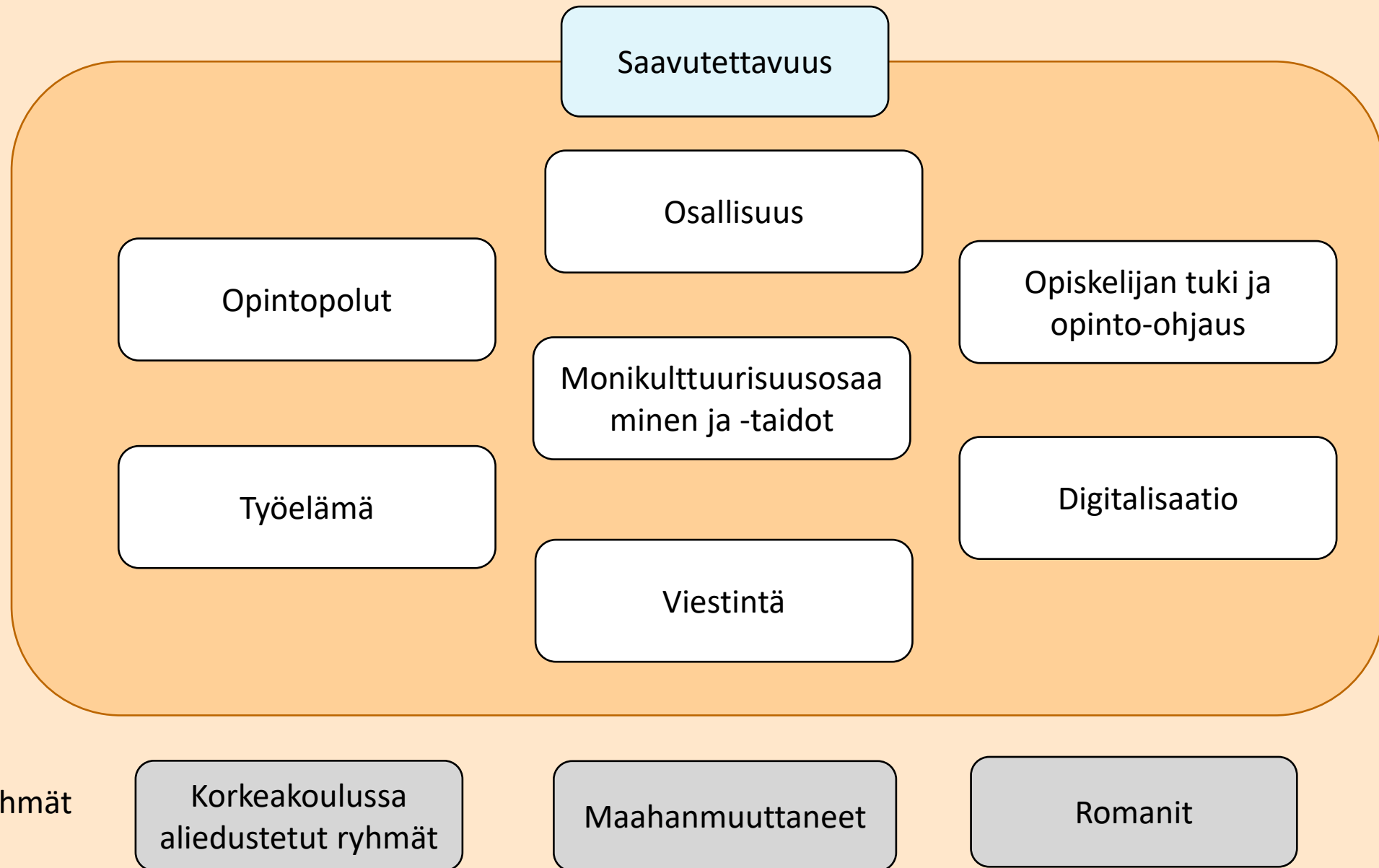

Saavutettava monikulttuurinen korkeakoulu

Tässä raportissa saavutettavalla monikulttuurisella korkeakoululla tarkoitetaan sitä, että kaikilla on mahdollisuus osallistua ja kokea osallisuutta. Kaikilla, joilla on riittävät valmiudet ja halu opiskella, tulisi olla taustasta riippumatta mahdollisuus päästä osaksi korkeakouluyhteisöä. Siksi ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa tulisi kiinnittää huomiota saavutettavuuteen ja osallisuuden vahvistamiseen.

Kouluttautumisella tiedetään olevan myönteinen vaikutus osallisuuden kokemukseen. On havaittu, että korkeakoulun monikulttuuriset ryhmät eivät pääse samalla tavalla osaksi korkeakouluyhteisöä. Tällä voi olla vaikutusta myöhemmin työllistymiseen ja yhteiskunnassa toimimiseen.

Saavutettavuuden arvioinnin painopisteet

Osallisuuden kokemus ja osallisuusindikaattori

Osallisuuden kokemuksen tiedetään olevan yhteydessä huono- ja hyväosaisuuteen. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on kehittänyt osallisuusindikaattorin, jota hyödynnettiin osallisuuden kokemuksen arvioinnissa.

Osallisuusindikaattorissa on kymmenen väittämää, joihin vastataan viisi portaisella Likert-asteikolla (dia 18). Summapistemäärän avulla lasketaan vastaajan lopullinen osallisuuden kokemuksen pistemäärä, joka on välillä 0-100.

Mitä suurempi pistemäärä, sitä suurempi on henkilön osallisuuden kokemus.

- Vahvaa osallisuuden kokemusta kuvaa 75 pistettä tai enemmän.
- Alle 50 pisteen tulosta pidetään erittäin heikkona osallisuuden kokemuksena.

Työ ja koulutus ovat tärkeitä osallisuuden kokemuksen lähteitä.

- Työssä olevien osallisuuden kokemus on keskimäärin 78,1 pistettä.
- Työttömillä vastaavasti 61,1 pistettä, huom. 24,5 % kokee erittäin heikkoa osallisuutta.
- Yrittäjät, joilla on työntekijöitä osallisuuden kokemus on keskimäärin 84,9 pistettä.

Lähde: Leeman, L. ym. (2022)

An illustration on the left side of the slide shows a person from behind, wearing a green long-sleeved shirt, reaching up with their right hand towards a blue, cloud-like shape. The background is a solid orange color with some white abstract shapes. A thick orange horizontal bar is at the top of the text area.

Saavutettavuuden arvioinnin kysymykset

Saavutettavuuden arvioinnin tavoitteena oli vastata seuraaviin kysymyksiin:

- Miten jatkuvan oppimisen edistäminen (+ digitaalisuus) toteutui?
- Miten henkilöstön ja opiskelijoiden osallistaminen ja yhdenvertaisuuteen ja saavutettavuuteen liittyvän osaamisen kehittäminen toteutui?
- Miten avoimen vuorovaikutuksen, kulttuurisensitiivisyyden ja monikulttuuristen taitojen edistäminen toteutui?
- Miten yksilöllisen opiskelun tukeminen ja opintojen aikainen verkostoituminen työelämään toteutui?
- Miten korkeakoulujen opiskelijavalintoihin liittyvä viestintä huomioi hakijoiden moninaisuuden?

Saavutettavuus -kyselyn teemat

Kysely pohjautui seuraaviin teemoihin:

- THL:n Osallisuusindikaattori (ei henkilökuntakysely)
- Monikulttuurinen viestintä (kaikki vastaajat)
- Monikulttuurinen tuki korkeakouluopintoihin (kaikki vastaajat)
- Verkostoituminen työelämään (korkeakoulussa opiskelevat)
- Monikulttuurisuuden osaaminen ja taidot (kaikki vastaajat)
- Digitaalisuus (ei henkilökuntakysely)
- Yhdenvertaisuuteen ja saavutettavuuteen liittyvän osaamisen kehittäminen (henkilökuntakysely)

Teemojen väittämät kohdennettiin jokaiselle vastaajaryhmälle omiksi väittämikseen.

Kyselyn toteuttaminen

Saavutettavuus -kysely toteutettiin kolmelle eri vastaajaryhmälle: korkeakoulusta kiinnostuneet, korkeakoulussa opiskelevat sekä korkeakoulun henkilökunta. 13 asiantuntijailta pyydettiin palautetta kyselystä ja väittämiä muokattiin saadun palautteen perusteella.

Hankkeen osatoteuttajat välittivät kyselyn osallistujille omaan toimintaansa sopivana ajankohtana. Sähköiseen kyselyyn pystyi vastaamaan suomeksi tai englanniksi. Kyselyyn pyydettiin vastaamaan kerran ja vastaajia muistutettiin kyselyyn vastaamisesta. Kysely oli avoinna vuosien 2024–2026 aikana.

Väittämiin vastattiin 5 tai 6 portaisella Likert-asteikolla: Täysin eri mieltä, Osittain eri mieltä, Ei samaa eikä eri mieltä, Osittain samaa mieltä sekä En osaa sanoa/Asia ei koske minua.

Lisäksi kyselyssä oli avoimia kysymyksiä, joka antoi vastaajille mahdollisuuden kertoa ajatuksistaan ja kokemuksistaan tarkemmin.

Tulosten käsittely

Osallisuusindikaattorin tulokset käsiteltiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjeen mukaisesti.

Saavutettavan monikulttuurisen korkeakoulu -kyselyn tuloksia esitellään teemoittain ja vastaajaryhmittäin jaoteltuna.

Tuloksen analyysiä varten Likert-asteikon väittämä 6 eli ”En osaa sanoa/Asia ei koske minua” poistettiin.

Tuloksia kuvaillaan muun muassa vastausten keskiarvojen, prosenttien sekä minimin ja maksimin avulla.

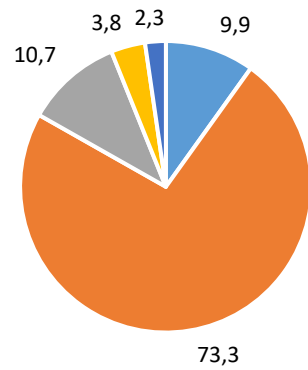
MONIKULTTUURISET
OPINTOPOLUT

TULOKSET

Opiskelijakyselyyn vastanneiden taustatiedot prosentteina (N =131)

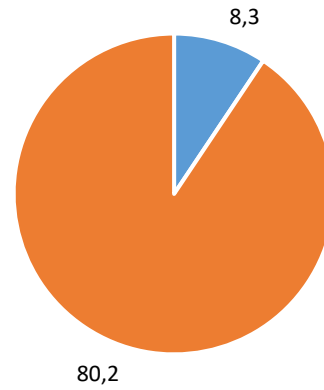

Ikä

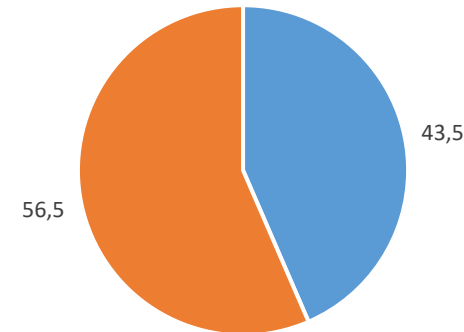
- 19 vuotta tai alle
- 20-29 vuotta
- 30-39 vuotta
- 40-49 vuotta
- 50-59 vuotta

Vastauskieli

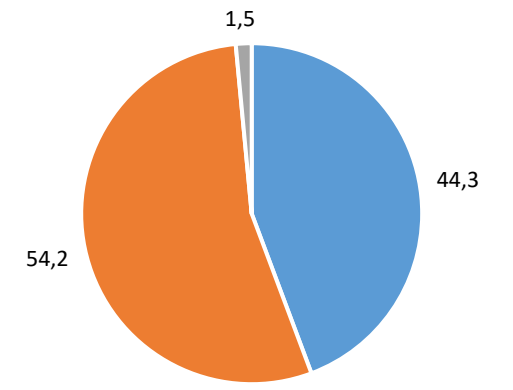
- suomi
- englantia

Sukupuoli

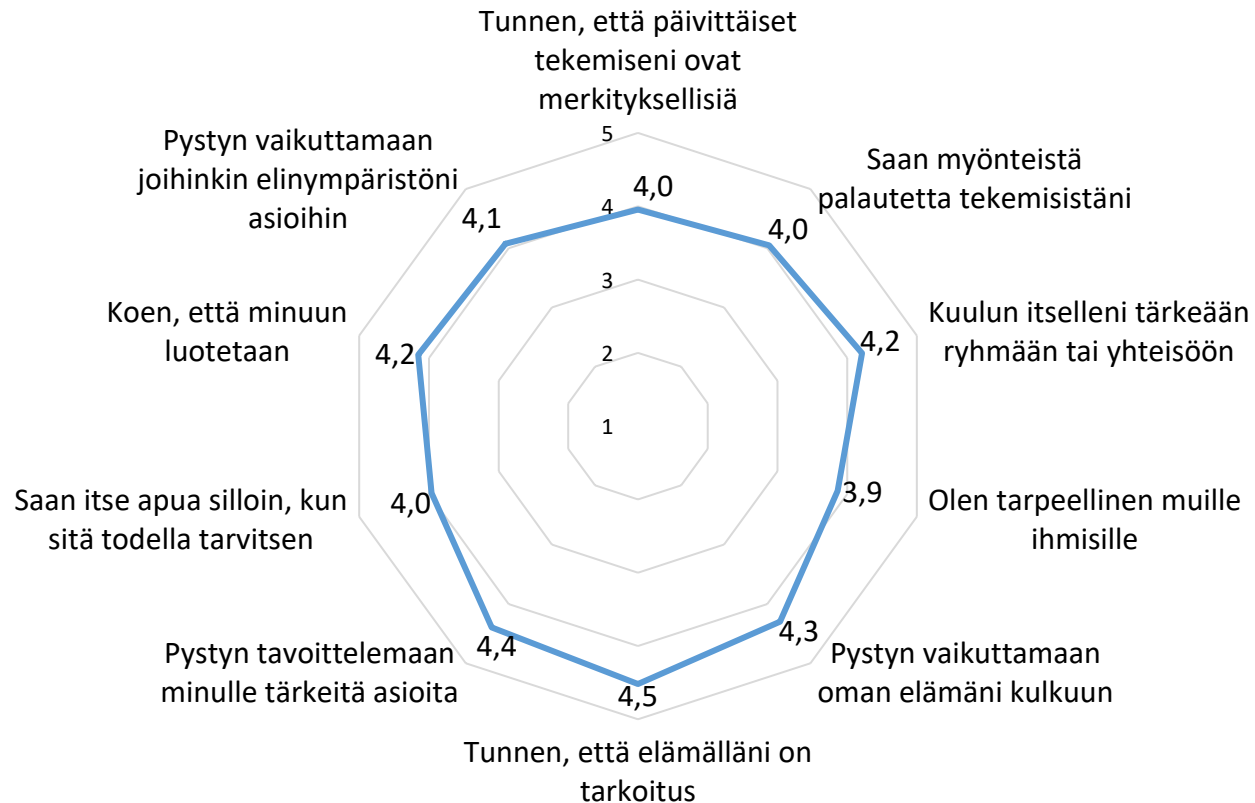
- Nainen
- Mies

Osallistun hankkeeseen, koska

- Olen kiinnostunut korkeakouluopinnoista (n=58)
- Opiskelen korkeakoulussa (n=71)
- Muusta syystä (n=2)

Osallisuuden kokemus (N=131)

Tulokset

Opiskelijakyselyyn vastanneiden osallisuuden kokemuksen keskiarvo oli 78, jota pidetään vahvana osallisuuden kokemuksena.

Korkeakoulusta kiinnostuneiden (n=58) osallisuuden kokemuksen keskiarvo oli 80, joka oli vahva osallisuuden kokemuksena.

Korkeakoulussa opiskelevien (n=71) osallisuuden kokemuksen keskiarvo oli 77, joka on myös vahva osallisuuden kokemus.

Yksittäisten vastaajien osallisuuden kokemus vaihteli 15 – 100 välillä. Vastaajien joukossa oli siten henkilöitä, joiden osallisuuden kokemus oli erittäin heikko. Alle 50 pisteen tulosta pidetään erittäin heikkona osallisuuden kokemuksena.

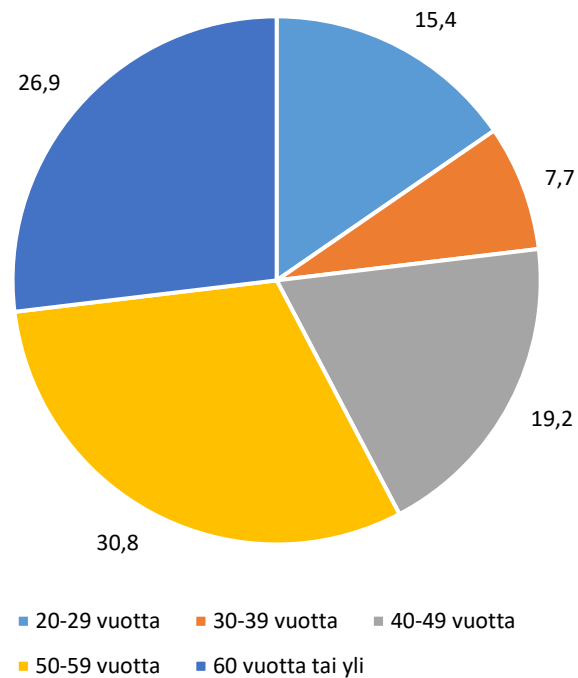
Kaikki kohderyhmät, yleisesti, kokivat vahvaa osallisuutta kaikilla osa-alueilla.

5= Täysin samaa mieltä, 4= Osittain samaa mieltä, 3= Ei samaa eikä eri mieltä, 2= Osittain eri mieltä, 1= Täysin eri mieltä

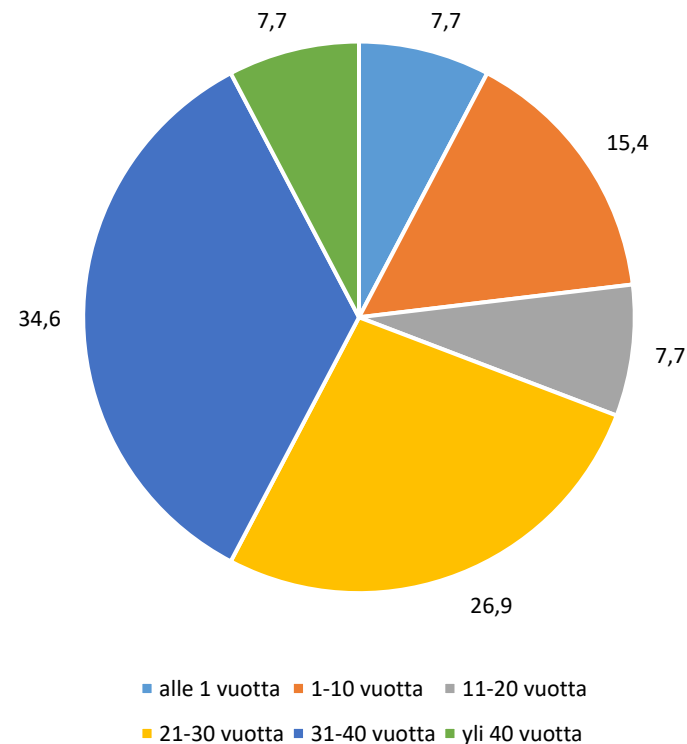
Henkilökuntakyselyn vastaajien taustatiedot, prosentteina (N=26)

Ikä

Työelämässä oloaika

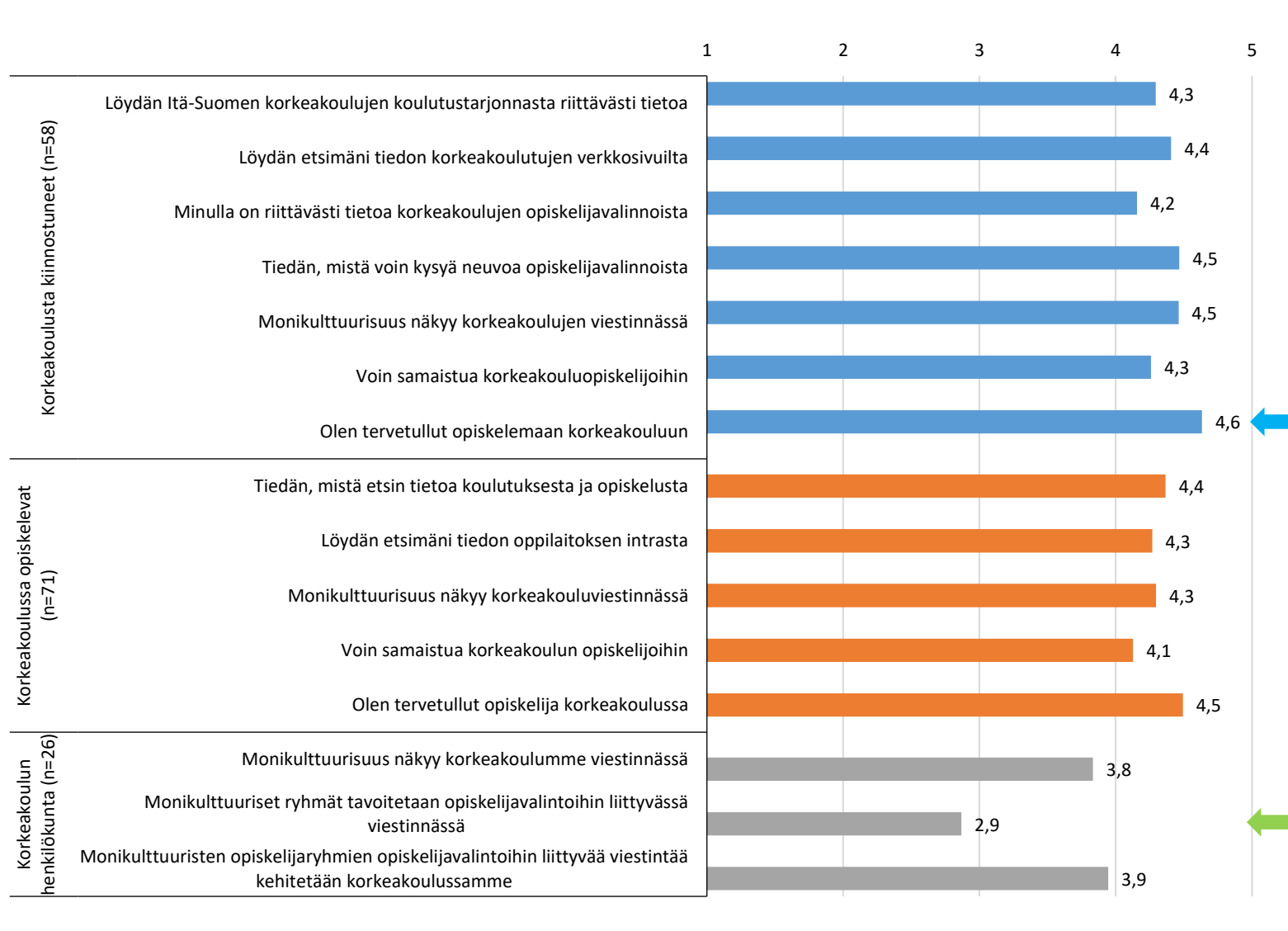

Tulokset

Henkilöstökyselyyn vastanneet olivat kokeneita työntekijöitä.

Kyselyyn vastaajat työskentelivät ryhmähankkeen korkeakoulujen lisäksi myös muissa Suomen korkeakouluista. Eniten vastauksia tuli Itä-Suomen yliopistosta (UEF, 7 kpl).

Monikulttuurinen viestintä

Tulokset

Korkeakoulusta kiinnostuneet kertovat löytävänsä riittävästi tietoa opiskelijavalintoihin liittyen. He kokivat voivansa samaistua korkeakouluopiskelijoihin.

Korkeakoulussa opiskelevat arvioivat, että löytävät etsimänsä tiedon korkeakoulun intrasta. Lisäksi he voivat myös samaistua muihin korkeakouluopiskelijoihin.

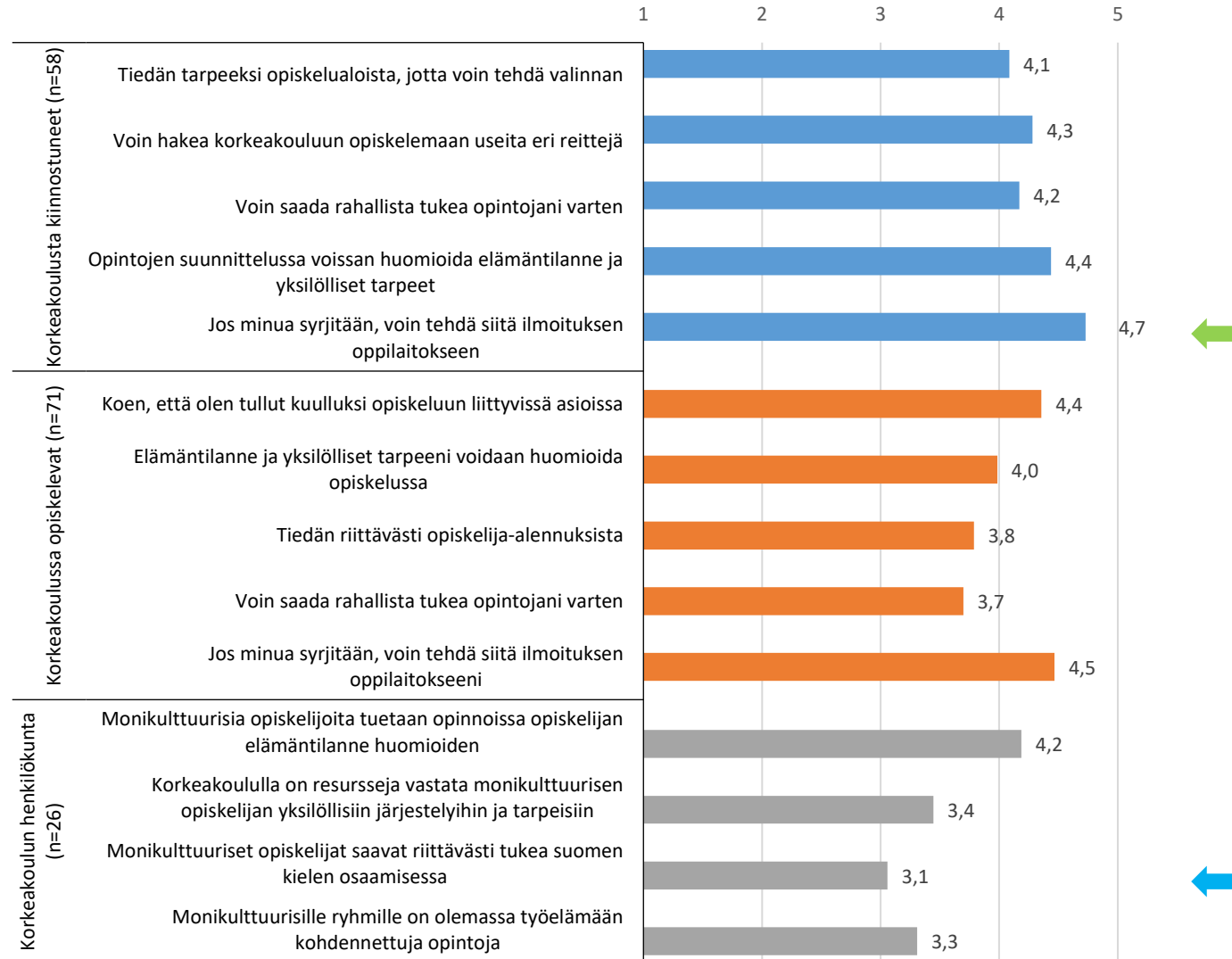
Korkeakoulun henkilökunta suhtautuu muita ryhmiä kriittisemmin monikulttuurisen viestinnän toteutumiseen. He kokevat, ettei monikulttuurisia ryhmiä tavoiteta.

Kaikki vastaajat kertovat, että monikulttuuriset opiskelijat ovat tervetulleita korkeakouluun.

Vieressä kuvatun grafiikan lisäksi korkeakoulun henkilökunta kertoo, että vähemmistöryhmät (ka. 4,6), kansalliset vähemmistöt (ka. 4,8) sekä ulkomaalaistaustaiset (ka. 4,8) ovat tervetulleita korkeakouluun.

1= Täysin eri mieltä, 2=Osittain eri mieltä, 3= Ei samaa eikä eri mieltä, 4= Osittain samaa mieltä, 5= Täysin samaa mieltä

Monikulttuurinen tuki korkeakouluopintoihin

Tulokset

Korkeakoulusta kiinnostuneet ja korkeakoulussa opiskelevat kokivat, että heidän elämäntilanteensa huomioidaan opiskelussa.

Korkeakoulussa opiskelevat vastasivat varovaisen myönteisesti opiskelijatukiin liittyviin väittämiin. Kansainväliset opiskelijat eivät välttämättä ole oikeutettuja rahallisiin tukiin.

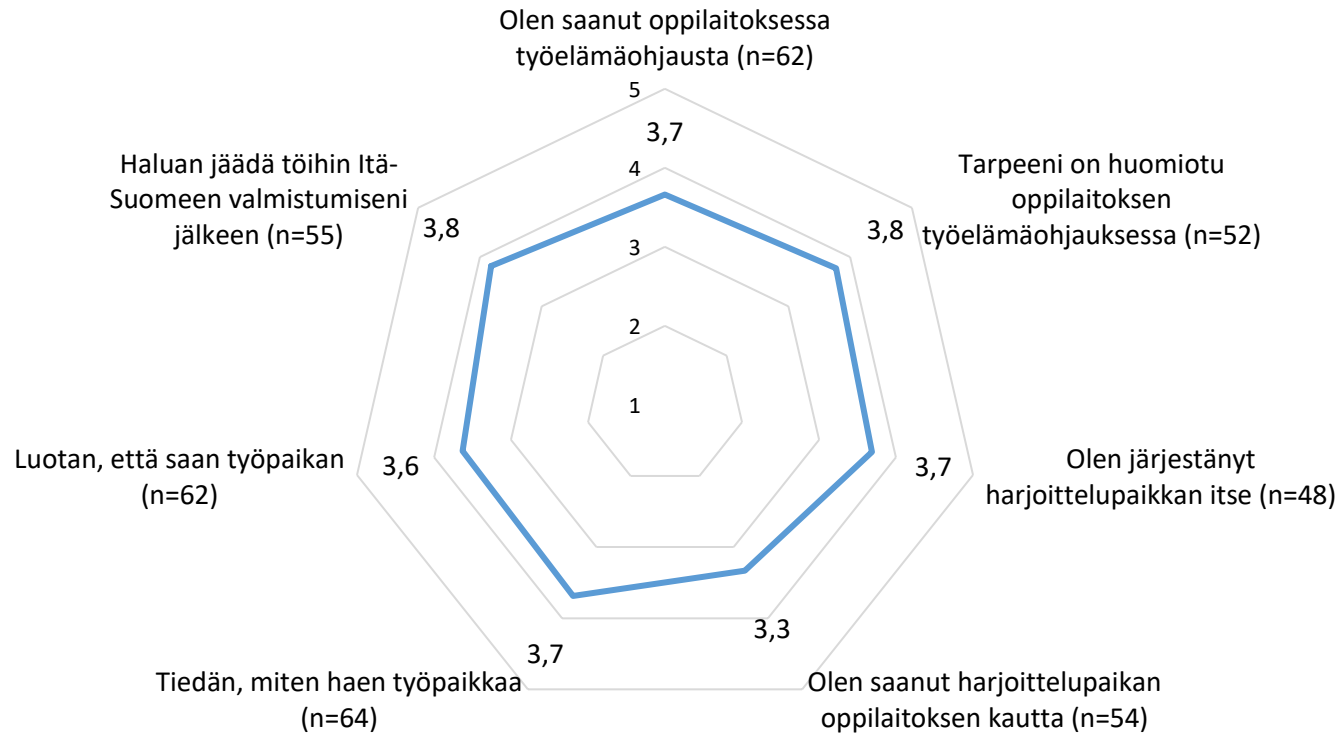
Vieressä kuvatun grafiikan lisäksi korkeakoulusta kiinnostuneet (ka 4,1) ja korkeakoulussa opiskelevat (ka 4,4) olivat hyvin tietoisia oikeudestaan ilmoittaa oppilaitokseen, jos he eivät ole tyytyväisiä korkeakoulun päätöksiin.

Korkeakoulun henkilökunta koki, ettei opiskelijoille tarjota riittävästi tukea suomen kielen osaamisen kehittämiseen.

1= Täysin eri mieltä, 2=Osittain eri mieltä, 3= Ei samaa eikä eri mieltä, 4= Osittain samaa mieltä, 5= Täysin samaa mieltä

Verkostoituminen työelämään

Korkeakoulussa opiskelevat (n=71)

Tulokset

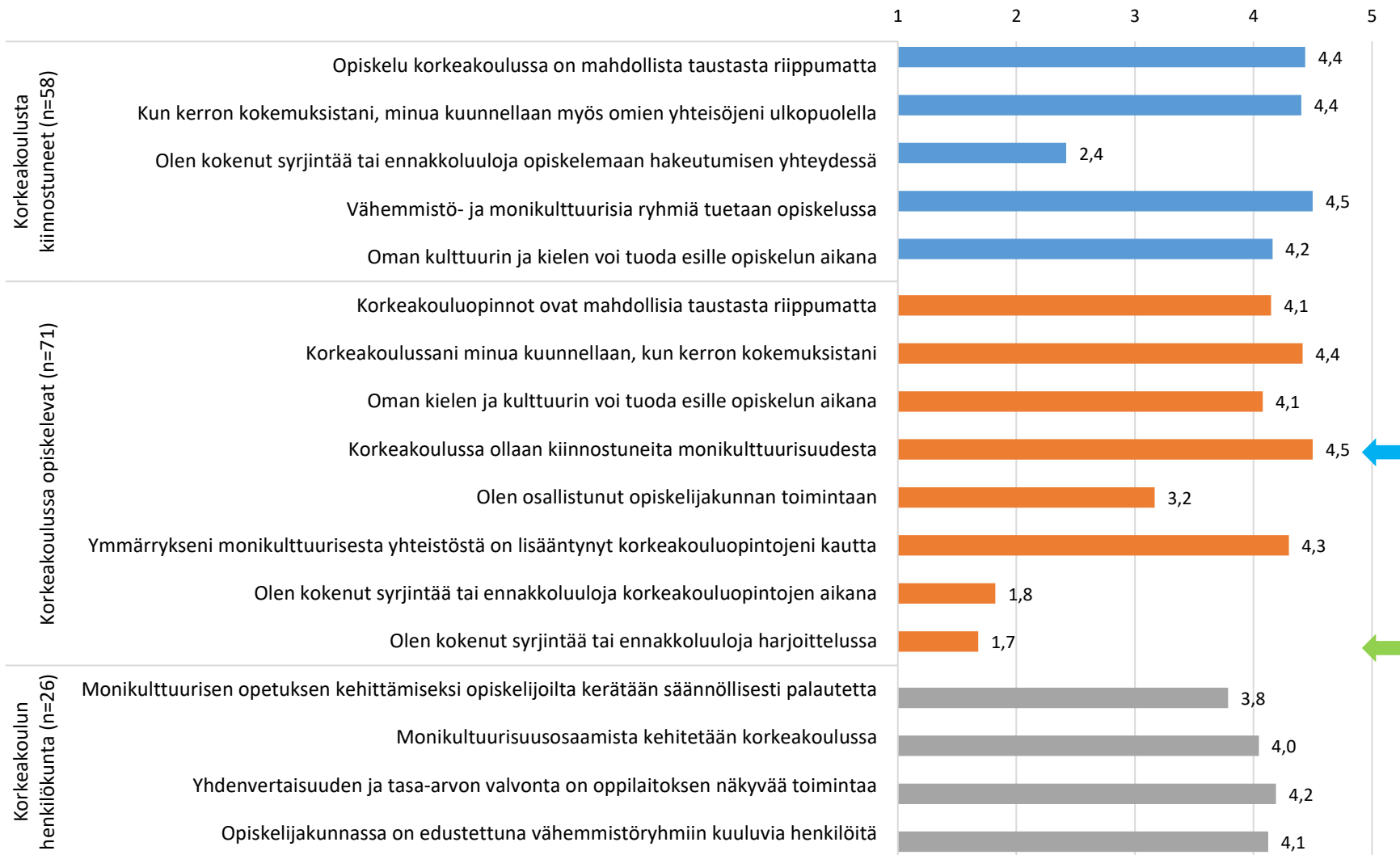
Korkeakoulussa opiskelevat ovat varovaisen samaa mieltä verkostoituminen työelämään väittämistä.

Opiskelijat kokevat, että heidän tarpeensa on huomioitu työelämäohjauksessa (ka. 3,8) ja he haluavat jäädä töihin Itä-Suomeen valmistumisen jälkeen (ka. 3,8). Nämä väittämät arvioitiin positiivisimmiksi. Sama nousee esiin myös avoimien vastausten perusteella, mutta samalla heitä huolettavat työllistymisen mahdollisuudet Itä-Suomessa.

Harjoittelupaikkaan liittyvät järjestelyt koettiin haasteellisimmiksi. Matalimman arvion sai väittämä olen saanut harjoittelupaikan oppilaitoksen kautta (ka. 3,3).

Avoimissa vastauksissa osa vastaajista kertoo, ettei ymmärtänyt tämän osion väittämiä. On mahdollista, että harjoittelu ei kuulu kaikkien opiskelijoiden opetussuunnitelmaan tai se ei ole heille ajankohtaista.

Monikulttuurisuuden osaaminen ja taidot

Tulokset

Vastaajat ajattelevat korkeakouluopintojen olevan mahdollisia taustasta riippumatta. Vastaajat myös kokevat tulleen kuulluksi.

Korkeakouluopiskelijat eivät ole kokeneet syrjintää tai ennakkoluuloja opiskelussa tai harjoittelussa. Korkeakouluun haluavat ovat kokeneet syrjintää hieman enemmän.

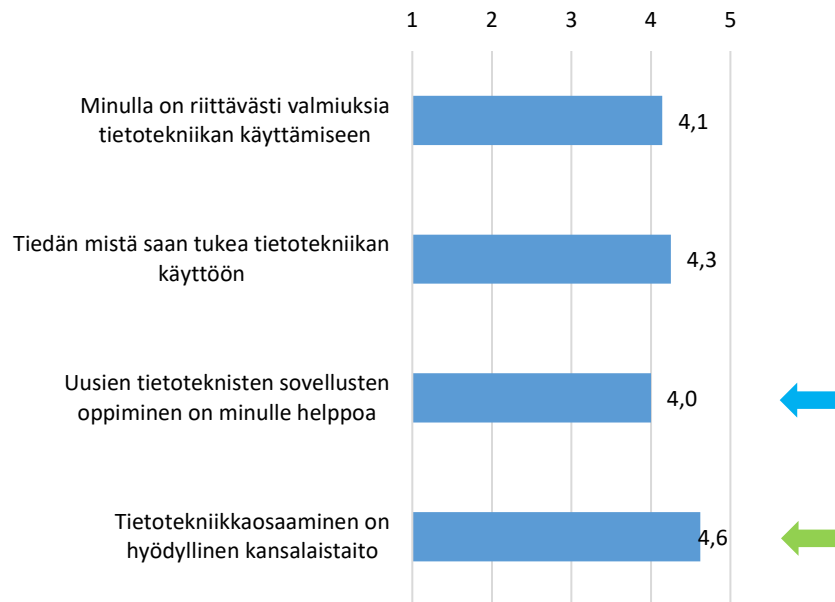
Korkeakouluopiskelijat kertovat, että heidän ymmärryksensä monikulttuurisuudesta on lisääntynyt korkeakouluopintojen aikana.

Vastaavasti korkeakouluun haluavat kokevat, että monikulttuurisia ryhmiä tuetaan opiskelussa sekä oman kielen ja kulttuurin voi tuoda opiskelun aikana esiin.

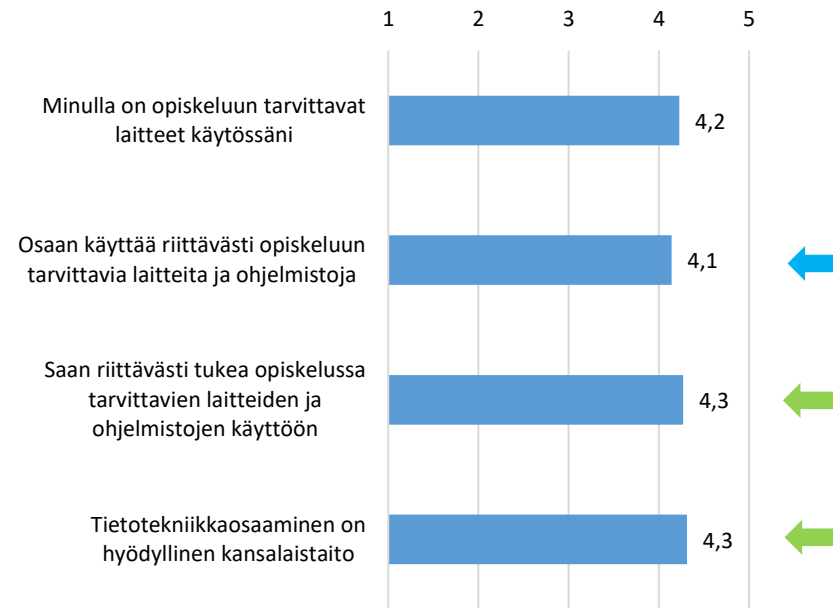
Vieressä kuvatus grafiikan lisäksi korkeakoulun henkilökunta arvioi, että opiskelijakunnalla on mahdollisuus vaikuttaa monikulttuuristen opiskelijoiden opetuksen kehittämiseen (ka. 4,1).

Digitaalisuus

Korkeakoulusta kiinnostuneet (n=58)

Korkeakoulussa opiskelevat (n=71)

Tulokset

Vastaajat kokevat, että heillä on riittävät digitaaliset valmiudet opiskelua varten.

He kokevat, että saavat tukea tietotekniikan käyttöön ja tietävät mistä tukea tarvittaessa saa.

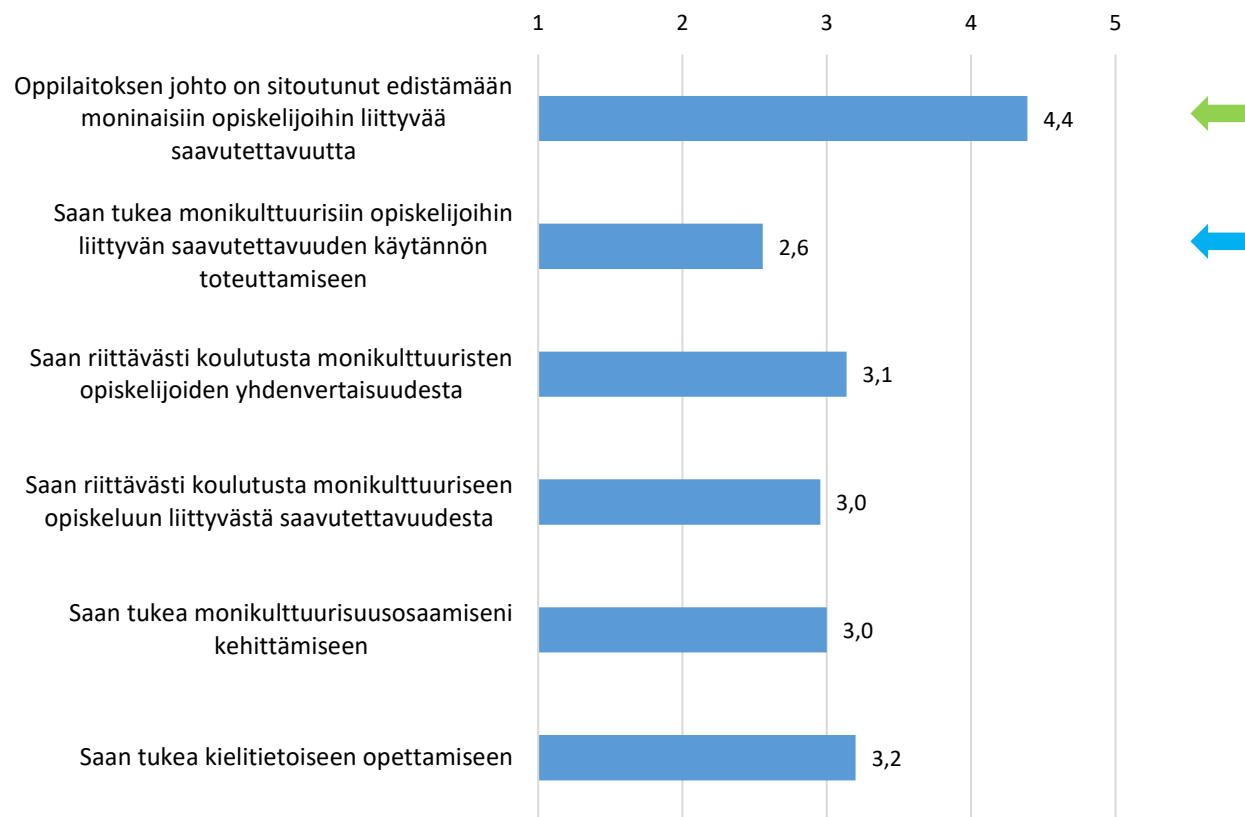
Uusien tietoteknisten sovellusten oppiminen koetaan helppona.

Tietotekniikka osaamista pidetään hyödyllisenä kansalaistaitona.

1= Täysin eri mieltä, 2=Osittain eri mieltä, 3= Ei samaa eikä eri mieltä, 4= Osittain samaa mieltä, 5= Täysin samaa mieltä

Yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuteen liittyvän osaamisen kehittäminen

Korkeakoulun henkilökunta (n=26)

Tulokset

Korkeakoulun henkilökunnan mukaan korkeakouluilla on saavutettavuussuunnitelma. Tähän myös korkeakoulun johto on sitoutunut.

Toisaalta korkeakoulujen henkilökuntaa kokee, ettei saa riittävästi tukea saavutettavuuden ja monikulttuurisuuden käytännön toteutukseen.

Avovastauksissa korkeakoulun henkilökunta kertoi, että kysely pysäytti heidät pohtimaan yhdenvertaisuuden kysymyksiä.

1= Täysin eri mieltä, 2=Osittain eri mieltä, 3= Ei samaa eikä eri mieltä, 4= Osittain samaa mieltä, 5= Täysin samaa mieltä

MONIKULTTUURISET
OPINTOPOLUT

YHTEENVETO

Itä-Suomen korkeakoulujen saavutettavuuskokemusten yhteenvedo

Monikulttuurinen viestintä

Opiskelijat ja korkeakoulusta kiinnostuneet löytävät pääosin tarvitsemansa tiedon ja kokevat kuuluvansa korkeakoulu yhteisöön. Henkilöstö arvioi kriittisemmin monikulttuuristen ryhmien tavoittamista.

Monikulttuurinen tuki korkeakouluopintoihin

Opiskelijoiden elämäntilanteet huomioidaan melko hyvin ja oikeus ilmoittaa syrjinnästä tunnetaan. Kehittämistarpeita nähtiin erityisesti suomen kielen tuessa ja opiskelijatukien saavutettavuudessa.

Monikulttuurisuusosaaminen

Opintojen koetaan lisäävän ymmärrystä monikulttuurisuudesta ja vahvistavan kokemusta kuulluksi tulemisesta. Henkilöstö kokee, että monikulttuurisuusosaamista kehitetään. Syrjintäkokemuksia raportoitiin vähän, mutta korkeakouluun hakevat olivat kohdanneet niitä hieman enemmän.

Yhdenvertaisuus ja saavutettavuus

Korkeakouluilla on saavutettavuussuunnitelmia ja johdon sitoutumista, mutta henkilöstö tarvitsee enemmän tukea käytännön toteutukseen. Kysely lisäsi myös henkilöstön tietoisuutta yhdenvertaisuudesta.

Digitaalisuus

Vastaajat kokevat digitaaliset valmiutensa riittäviksi ja tietävät, mistä saada tukea. Digiosaamista pidetään tärkeänä kansalaistaitona. Hankkeen toiminnassa havaittiin, että osa tarvitsi ohjausta tietotekniikassa.

Verkostoituminen työelämään

Työelämäohjaus koetaan pääosin myönteisenä ja moni haluaa jäädä Itä-Suomeen töihin. Työllistymismahdollisuudet kuitenkin huolettavat, ja harjoitteluun liittyvät kokemukset olivat heikoimpia.

Osallisuuden kokemus

Osallisuuden kokemus koettiin yleisesti vahvaksi ja myönteiseksi. Erityisesti oman elämän merkityksellisyyden, tavoitteiden saavuttamisen ja vaikutusmahdollisuuksien kokemukset korostuivat. Myös yhteisöön kuuluminen, luottamus ja avun saaminen koettiin pääosin hyvinä.

Tuloksissa näkyi kuitenkin myös yksilöllisiä eroja, ja osalla vastaajista osallisuuden kokemus oli heikko. Tämä osoittaa, että osa vastaajista tarvitsee enemmän tukea osallisuuden vahvistamiseen.

Koska osallisuutta mitattiin vain kerran, tulokset kuvaavat vastaajien kokemuksia mittaushetkellä. Muutosten arvioimiseksi osallisuutta olisi hyödyllistä mitata sekä toiminnan alussa että sen päättyessä.

Pohdinta

Kyselyllä selvitettiin saavutettavan monikulttuurisen korkeakoulun nykytilaa. Kyselyn teemat rakennettiin Kohti saavutettavaa korkeakoulutusta ja korkeakoulua -julkaisusta valittujen arviointikriteerien pohjalta. Väittämät muodostettiin vastaajaryhmille kohdennetusti. Arviomme mukaan tämä jaottelu toimi hyvin.

Alku- ja loppukyselyn toteuttaminen ei ollut hankkeen toiminnassa mahdollista, siksi vastaukset tulee tulkita vastaajien kokemuksena vastaushetkellä. Vastauksista ei voida päätellä oliko hankkeella vaikutusta saavutettavuuden tai osallisuuden kokemukseen. Mittausten toistaminen tuottaisi parempaa tietoa kyselyyn vastanneiden kokemasta toiminnan kehittymisestä.

Epäilemme, että kyselyaineisto on vinoutunut, koska vastaajat olivat pääosin jo tiensä korkeakouluun löytäneitä eikä varsinaisia haasteita väittämien kohdalla tullut esille. On myös mahdollista, että osa korkeakouluopiskelijoista on vastannut opiskelijaksi haluavien kyselyyn. Tuloksia voidaan siksi pitää suunta-antavina. On myös hyvä huomata, että kysely kuvaa vain osaa saavutettavan monikulttuurisen korkeakoulun laajasta kokonaisuudesta.

Eri vastaajaryhmien vastauksissa oli vaihtelua, jota voidaan pitää kyselyn onnistumisena. Esimerkiksi korkeakoulun henkilökunta oli muista ryhmiä kriittisempi vastauksissaan. Osallisuuskyselyssä tuli esiin vahvan osallisuuden kokemusten lisäksi yksittäisiä erittäin heikkoja osallisuuden kokemuksia.

Kyselyaineisto on julkinen ja hyödynnettävissä sellaisenaan tai muokattavissa.

Vaihtoehtoisten tekstiruutujen kirjoittamisessa on hyödynnetty tekoälyn apua.

Lähteet

- Kosunen T. 2021. Kohti saavutettavampaa korkeakoulutusta ja korkeakoulua. Opetus- ja kulttuuriministeriö. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-838-0>
- Leeman, L. ym. (2022) Osallisuuden kokemus aikuisväestössä. Teoksessa: Suomalainen hyvinvointi 2022. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-996-2>
- THL 2023. Osallisuuden edistäjän opas. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-088-0>

Liitteet

Hankkeessa luodut ja tässä raportissa hyödynnetyt Saavutettavuus- ja osallisuuskyselyiden lomakkeet löydät liitteenä tämän julkaisun yhteydestä.

- Kysely korkeakoulussa opiskeleville suomeksi
- Kysely korkeakoulussa opiskelijoille englanniksi
- Kysely korkeakouluun haluaville suomeksi
- Kysely korkeakouluun haluaville englanniksi
- Kysely korkeakoulun henkilökunnalle

Kiitos projektiryhmälle, ohjausryhmälle ja rahoittajalle

Monikulttuuriset opintopolut 01.10.2023 – 30.09.2026 ESR+ -rahoitus, Etelä-Savon Ely

Projektiryhmä

Diak Tuovi Kokkonen, Inga Angersaari, Sirpa Ylönen, Mirjami Ritola

UEF Heli Kaarniemi, Johanna Ikonen, Irina Tere, Mari Berg, Sanni Koivumäki, Marika Thure

Savonia Mirka Niskala, Milka Kumpu, Tarja Hallavainio, Mariia Hämäläinen

Xamk Pia Paakkulainen, Terhi Kaipainen, Tarja Isokääntä, Tomi Numento, Tuija Ranta-Korhonen

Karelia Maria Iltola, Tiia Vänskä, Riikka Kaasinen, Heidi Vartiainen, Sanna Turunen, Jukka Tulonen, Nenna Hirvonen

